

РЕШЕНИЕ

№ 83

гр. Ловеч, 24.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЛОВЕЧ, II СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ТАТЯНА МИТЕВА

Членове: ЗОРНИЦА АНГЕЛОВА
РАДОСЛАВ АНГЕЛОВ

при участието на секретаря ВЕСЕЛИНА ВАСИЛЕВА
като разгледа докладваното от РАДОСЛАВ АНГЕЛОВ Въззивно гражданско
дело № 20234300500104 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

**Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК (ГЛАВА
ДВАДЕСЕТА ГПК)**

Производството е образувано по въззивна жалба с вх. № 6420/15.07.2022г., допълнена с писма с вх. № 6703,6704/27.07.2022г., 7183/15.08.2022г., 23.01.2023г., вх. № 773/25.01.2023г., с вх. № 773/25.01.2023г. и с вх. № 1396/13.02.2023г., от З. С. С., ЕГН ***** от Затвора Стара Загора, лично и чрез служебно назначен процесуален представител адв. Б. Ц. от АК – Ловеч, **със съдебен адрес:** гр. Ловеч, пл. „Г. М. Димитров“ (сграда на ОББ), ет.4, ст. 402, **изцяло против** Решение № 276/27.06.2022г., допълнено с Решение № 22/16.01.2023г. по гр.д. № 409 по описа за 2021 година на РС – Ловеч, **с което са отхвърлени, като неоснователни и недоказани**, предявените от З. С. С., ЕГН ***** , от затвора – Ловеч (тогава) против С. С. Е., ЕГН ***** с. ***** обективно кумулативно съединени иски с правна квалификация:

- **чл.124, ал.5 ГПК**, с което се иска да бъде признато за установено, че на

16.06.2014г. в съдебно заседание по НОХД № 351/2014г. по описа на ОС – Плевен, С. С. Е., като свидетел устно, съзнателно потвърдила неистина, изразяваща се в неверни факти и обстоятелства в това, че З. С. С., е извършил убийство на съпругата си К.Г. С.а на територията на Република Гърция през 2008 година, което представлявало престъпление лъжесвидетелстване;

- **чл.45 ЗЗД** за сумата от 20 000 (двайсет хиляди лева), представляващи неимуществени вреди, изразяващи се в страх, психически тормоз, безсъние, раздяла от малките му деца – настъпили вреди и неблагоприятни последици, вследствие на лъжесвидетелстването на С. С. Е., вследствие на което на ищеца било наложеното наказание „доживотно лишаване от свобода“, на основание чл.116, ал.1, т.12 вр. чл.29, ал.1, б. „а“ и б. „б“ НК, въз основа на постановена осъдителна присъда, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба до окончателното ѝ плащане.

В жалбата въззивникът посочва, че обжалва изцяло постановеното решение. Твърди, че решението е неправилно. Сочи, че първоинстанционният съд неправилно е изтълкувал доказателствата по делото, че е доказано лъжесвидетелстването. Съдът не е съобразил присъдата по НОХД № 351/2014г. по описа на ОС – Плевен. Твърди, че по това дело съществували многобройни доказателства, които оборват или поставят под съмнение твърдяното от ответницата, че ищецът е убил К. С.а. Доказателствата не били обсъдени от съда. Доказани били вредите, че ищецът претърпял разстройство на физическо и психическо здраве, тъй като не е могъл да се среща с децата си. Счита, че съдът не се е съобразил протокола от 16.06.2014г. по НОХД № 351/2014г., в който е отразен разпита на ответницата, тъй като ответницата излъгала, че имал едногодишно дете и той накарал убитата да мине през граница. Съдът не е изследвал дали е налице борова гора, което според С. било така при датата на убийството, както и че в това заседание излъгала, че бил в Гърция през 2007г. и 2008г. Твърди, че убитата К. С.а е втора майка на ответницата С. Е.. Признава, че с убитата и взел детето, когато е било на 1 година и 6 месеца и през 2008г. е бил в Гърция, като Сашо бил убий К., който със С. пренесъл тялото на К. в храстите. Твърди, че след лъжесвидетелстването на ответника е получил нервна криза и страдания. Счита, че решението следва да бъде отменено, тъй като първоинстанционния

съдя е некомпетентен, не му бил назначен детектор на лъжата по цитираното НОХД. Счита, че е доказал искът си, поради което моли съда да отмени атакуваното решение и вместо него да бъде постановено ново, с което ответницата да бъде осъдена да му заплати процесната сума. Моли съда да отмени атакуваното решение и да върне делото на РС – Ловеч.

В срока по чл. 263 ГПК въззиваемата С. С. Е. не подава отговор на въззивната жалба.

В открито съдебно заседание (о.с.з.) въззивникът З. С. С. се явява лично, доведе от ОЗ Охрана и чрез служебен адвокат Б. Ц., назначен при условията на чл. 23, ал.3 ЗПП вр. чл.21, ал.1, т.3 ЗПП. И двамата поддържат въззивните жалби. Моли съда да отмени първоинстанционното решение и да постанови ново, с което да признае, че С. е лъжесвидетелствала, за което същият е бил признат за виновен и изтърпява наказание лишаване от свобода. Твърди, че въззиваемата укрива истинския извършител на убийството. Иска от съда да осъди и ответницата за обезщетението.

Въззиваемата С. С. Е., редовно призована за о.с.з., не се явява и не изпраща представител.

ОКРЪЖЕН СЪД - ЛОВЕЧ, като прецени доводите на страните и извърши самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл.273 вр. чл.235, ал.2 ГПК установи следното:

По допустимостта на обжалването

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване. Въззивникът З. С. С. е освободен от държавни такси и разноски, на основание чл.82, ал.2 ГПК, съгласно определение № 448/18.06.2021г. на РС - Ловеч. Следователно жалбата е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

По валидността и допустимостта на първоинстанционното решение

Правомощията на въззивният съд съобразно разпоредбата на чл.269 от ГПК са: да се произнесе служебно по валидността на първоинстанционното решение и допустимостта в обжалваната му част, а по останалите въпроси – ограничително от посоченото в жалбата по отношение на пороците, водещи

до неправилност на решението.

Постановеното решение е издадено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна власт и компетентност, налице са мотиви, поради което решението е валидно.

С иска по чл.124, ал.5 ГПК ищецът, сега въззивник, цели да установи престъпно обстоятелство, а именно лъжесвидетелстване на ответницата, сега въззиваем. Видно от представените във въззивната инстанция писма и писмени доказателствени средства от РП – Плевен, от тях се установи, че с постановление на РС – Плевен е отказано да се образува наказателно производство за деяние по чл.290 НК (лъжисвидетелства) извършено от С. Е. по НОХД № 351/2014г. Прокурорът е приел, че липсва извършено престъпно деяние от С. Е., поради което постановил отказът си на основание чл.24, ал.1, т.1 НПК, а именно деянието не представлява престъпление. Постановлението е било потвърдено от Апелативна прокуратура – Велико Търново, поради което отказът е влязъл в сила на 23.07.2019г. (л.37-39 от делото). Съгласно цитираната разпоредба, за да бъде допустим този иск, когато наказателно преследване не може да бъде възбудено или е прекратено на някое от основанията по чл. 24, ал. 1, т. 2 - 5 или е спряно на някое от основанията по чл. 25, ал. 1, т. 2 или чл. 26 от НПК, и в случаите, когато извършителят на деянието е останал неоткрит.

С оглед разясненията в **ТР № 20/1968 г. на ОСГК на ВС**, целта на уредения с разпоредбата на чл. 124, ал. 5 ГПК иск е да се установи дадено обстоятелство за престъпно, когато това не може да бъде постигнато по редовния наказателнопроцесуален път и да бъде постановена съответната присъда, която би имала за гражданския съд задължителна сила относно последиците на престъпното деяние. В хипотезите на чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК напротив, винаги със средствата на наказателния процес се установява, че деянието или не е осъществено или то не е съставомерно по смисъла на Наказателния кодекс. Именно поради това и поради недопустимостта гражданският и наказателният съд, респ. органът на досъдебното производство, да достигнат до различни и следователно противоречиви изводи относно това дали деянието е извършено и дали то съставлява престъпление, разпоредбата на чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК е изрично изключена от приложното поле на иска по чл. 124, ал. 5 ГПК. Това е законодателният

замисъл, вложен в разпоредбата на чл. 124, ал. 5 ГПК. Следователно, отказът на прокурора да образува наказателно производство, на основание чл.24, ал.1, т.1 НПК, а именно деянието не е извършено или не съставлява престъпление, не определя допустимостта на иска по чл.124, ал.5 ГПК (**Определение № 32 от 19.01.2016 г. на ВКС по ч. гр. д. № 73/2016 г.**). В чл.124, ал.5 ГПК изчерпателно са посочени хипотезите, в които искът за установяване на престъпно обстоятелства е допустимо. Недопустим е иск извън тях (**Решение № 233 от 17.10.2017 г. по гр. д. № 4321/2016 г. на ВКС**). По принцип е недопустимо гражданският съд да изземва конституционни признатите функции на Прокуратурата и да решава вместо нея дали са налице достатъчно данни за извършено престъпление и законен повод за наказателно преследване (**Определение № 467 от 08.10.2018 г. по ч. гр. д. № 3074/2018 г. на ВКС**).

Основанието за отказ за образуване на наказателно производство в хипотезата на чл.24, ал.1, т.1 НПК не е сред тези по чл.124, ал.5 ГПК, а именно: 1) не може да се възбуди наказателно преследване – чл.79-81 НК; 2) в изрично посочените хипотези по чл. 24, ал. 1, т. 2 – 5; 3)при спиране по чл.25, ал.1, т.2 или чл.26 НПК. Разпоредбата препраща изрично към други разпоредби, поради което нормата следва да се тълкува стриктно, а не разширително, поради което отказ да се образува досъдебно производство, на основание чл.24, ал.1, т.1 НК не определя допустимостта на иска по чл.124, ал.5 ГПК. В този смисъл са **Определение № 461 от 20.07.2011 г. на ВКС по ч. гр. д. № 364/2011 г.** и **Определение № 181 от 11.04.2019 г. на ВКС по ч. гр. д. № 250/2019 г.** В конкретния казус действително не е налице една от изискващите се от разпоредбата на чл. 124, ал. 5 ГПК предпоставки за допустимостта на иска, а именно наказателното производство да е прекратено на някое от основанията по чл. 24, ал. 1, т. 2-5 НПК – защото в случая прокурорът първо е направил извод за липса на данни за извършено престъпление, поради което е прекратил наказателното производство – основание по чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, която разпоредба не попада в предметния обхват на чл. 124, ал. 5 ГПК (**Определение № 254 от 27.9.2016 г. по ч. гр. д. № 3407/2016 г. на ВКС**). Представеното влязло в сила постановление за отказ да се образува наказателно производство, на основание чл.24, ал.1, т.1 НПК, съставлява достатъчна причина а се приеме, че предвидената от закона процесуална предпоставка за допустимост на иска по чл.124, ал.5 ГПК, не е

налице. В конкретния случай действително не е налице една от пре

С оглед изложеното, настоящият състав приема, че искът по чл.124, ал.5 ГПК е недопустим. В този смисъл не съществуват всички положителни процесуални предпоставки във връзка със съществуването и надлежното упражняване правото на иск. Разглеждайки предявеният иск по чл.124, ал.5 ГПК и постановявайки решението по същество на спора, а именно неговото отхвърляне, РС – Ловеч е постановил едно недопустимо решение в тази част, което следва да бъде обезсилено като постановено по недопустим иск и производството по делото да бъде прекратено.

Ето защо, **Решение № 276/27.06.2022г., допълнено** с Решение № 22/16.01.2023г. по гр.д. № 409 по описа за 2021 година на РС – Ловеч, **в частта**, с която е отхвърлен, като неоснователен и недоказан, предявеният от З. С. С., ЕГН *****, от затвора – Ловеч (тогава) против С. С. Е., ЕГН ***** с. ***** **иск правна квалификация чл.124, ал.5 ГПК**, с което се иска да бъде признато за установено, че на 16.06.2014г. в съдебно заседание по НОХД № 351/2014г. по описа на ОС – Плевен, С. С. Е., като свидетел устно, съзнателно потвърдила неистина, изразяваща се в неверни факти и обстоятелства в това, че З. С. С., е извършил убийство на съпругата си К.Г. С.а на територията на Република Гърция през 2008 година, което представлявало престъпление лъжесвидетелстване, **следва да бъде обезсилено като постановено по недопустим иск, на основание чл.270, ал.3, изр.1 ГПК и производството по делото в тази част следва да бъде прекратено.**

По отношение на иска по чл.45 ЗЗД са налице всички положителни и липсват отрицателни процесуални предпоставки във връзка със съществуването и надлежното упражняване правото на иск при постановяване на съдебното решение, които обуславят неговата допустимост. Правото на иск е надлежно упражнено, поради което производството и решението в частта по иска по чл.45 ЗЗД са допустими. Произнасянето на съда съответства на предявената искова молба по правно основание, субект, обект, предмет и размер на исковите. С оглед изложеното атакуваният съдебен акт, в частта за произнасяне по чл.45 ЗЗД е допустим, поради което въззивният съд дължи произнасяне по съществото на спора в тази част.

По правилността на решението и основателността на иска

По отношение на правилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл. 269, ал. 1 изр. второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания относно обжалваната част от решението, като служебно следи за нарушение на императивна материалноправна разпоредба, дори ако нейното нарушение не е въведено като основание за обжалване (**ТР № 1/09.12.2013 по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС**).

Предявен е осъдителен иск с правна квалификация по **чл.45 ЗЗД** за сумата от 20 000 (двайсет хиляди лева), представляващи неимуществени вреди, изразяващи се в страх, психически тормоз, безсъние, раздяла от малките му деца – настъпили вреди и неблагоприятни последици, вследствие на лъжесвидетелстването на 16.06.2014г. в съдебно заседание по НОХД № 351/2014г. по описа на ОС – Плевен, на С. С. Е., вследствие на което на ищеца било наложеното наказание „доживотно лишаване от свобода“, на основание чл.116, ал.1, т.12 вр. чл.29, ал.1, б. „а“ и б. „б“ НК, въз основа на постановена осъдителна присъда, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба до окончателното ѝ плащане.

Ищецът при условията на пълно и главно доказване следва да установи фактическия състав на непозволеното увреждане: **Време, място и субект** – на 16.06.2014г. в съдебно заседание по НОХД № 351/2014г. по описа на ОС – Плевен в сградата на съда като свидетел по делото; **Действия** – лъжесвидетелства – устно потвърдила неистина и затаила истина; **Настъпили вреди** – страх, психически тормоз, безсъние, раздяла от малките му деца; **Причинно – следствена** вследствие на лъжесвидетелстването е постановено осъдителна присъда спрямо ищеца З. С. С., с която му е наложено наказание „доживотно лишаване от свобода“, на основание чл.116, ал.1, т.12 вр. чл.29, ал.1, б. „а“ и б. „б“ НК; **Размер на вредите** – които вреди възлизат на 20 000 лева.

На основание чл.45, ал.2 ЗЗД вината се предполага до доказване на противното, поради което в тежест на ответника е да обори тази презумпция за вина. Ответникът не е направил никакви правоизключващи, правопогасяващи, правоотлагателни или правоунищожавачи възражения.

Лъжисвидетелстването на ответницата, сега въззиваема, е престъпление по смисъла на чл.290, ал.1 НК, което се установява с влязла в сила присъда по

основание чл.300 ГПК вр. чл.301, ал.1 и чл.413 НПК или с влязло в сила решение по чл.124, ал.5 ГПК. По делото не се ангажираха доказателства за влязла в сила присъда по чл.290 НК срещу ответницата, нито има доказан иска по чл.124, ал.5 ГПК. Следователно, ищецът не е успял да докаже при условията на пълно и главно доказване, наличието на престъпно обстоятелство действие по деликта, от което да претендира обезщетение. Липсва едно от кумулативно дадените предпоставки за уважаване на иска по чл.45 ЗЗД, а именно установеното действие на деликта – лъжесвидетелстването. Доколкото не е доказана тази предпоставка за уважаване на иска, която е кумулативна наред с останалите, то настоящият състав приема, че е безпредметно да се обсъждат останалите предпоставки, а именно време, място, субект и установява на причинно-следствена връзка като правен извод, както и наличие на вреди.

С оглед изложеното, искът с правна квалификация по чл.45 ЗЗД, предявен от З. С. С., ЕГН *****, Затвора в гр. Ловеч срещу С. С. Е., ЕГН ***** с. ***** за сумата от 20 000 (двайсет хиляди лева), представляващи неимуществени вреди, изразяващи се в страх, психически тормоз, безсъние, раздяла от малките му деца – настъпили вреди и неблагоприятни последици, вследствие на лъжесвидетелстването на 16.06.2014г. в съдебно заседание по НОХД № 351/2014г. по описа на ОС – Плевен, на С. С. Е., вследствие на което на ищеца било наложено наказание „доживотно лишаване от свобода“, на основание чл.116, ал.1, т.12 вр. чл.29, ал.1, б. „а“ и б. „б“ НК, въз основа на постановена осъдителна присъда, ведно със законната лихва върху сумата от датата на предявяване на исковата молба до окончателното ѝ плащане, **се явява неоснователен и недоказан.**

Доколкото крайният извод на настоящия състав съвпада с извода на РС – Ловеч, то първоинстанционното решение, в останалата част, а именно в частта, с която е отхвърлен иска по чл.45 ЗЗД, следва да бъде потвърдено като правилно, на основание чл.272 ГПК.

По разноските

С оглед изхода на делото, въззиваемата има право на разноски. Същата не претендира и не представя списък по чл.80 ГПК, поради което не следва да се присъждат. Не следва да ѝ се присъждат и поради факта, че въззиваемият, преди ищец, е освободен от такси и разноски, на основание чл.82, ал.2 ГПК,

съгласно определение № 448/18.06.2021г. на РС – Ловеч.

Водим от горното, СЪДЪТ

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА, на основание чл.270, ал.3, изр.1 ГПК, като постановено по недопустим иск решение № 276/27.06.2022г., допълнено с Решение № 22/16.01.2023г. по гр.д. № 409 по описа за 2021 година на РС – Ловеч, в частта, с която е отхвърлен, като неоснователен и недоказан, предявеният от З. С. С., ЕГН *****, от затвора – Ловеч против С. С. Е., ЕГН ***** с. ***** иск правна квалификация чл.124, ал.5 ГПК, с което се иска да бъде признато за установено, че на 16.06.2014г. в съдебно заседание по НОХД № 351/2014г. по описа на ОС – Плевен, С. С. Е., като свидетел устно, съзнателно потвърдила неистина, изразяваща се в неверни факти и обстоятелства в това, че З. С. С., е извършил убийство на съпругата си К.Г. С.а на територията на Република Гърция през 2008 година, което представлявало престъпление лъжесвидетелстване **и ПРЕКРАТЯВА производството по делото в тази част.**

ПОТВЪРЖДАВА, на основание чл.272 ГПК, като правилно решение № 276/27.06.2022г., допълнено с Решение № 22/16.01.2023г. по гр.д. № 409 по описа за 2021 година на РС – Ловеч, в останалата част.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД по реда на глава ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГПК, чрез ОКРЪЖЕН СЪД - ЛОВЕЧ, в едномесечен срок от връчването му на страните, на основание чл.280, ал.3, т.1 ГПК.

ПРЕПИС от настоящото определение да се изпрати на:

- въззивника З. С. чрез началника на Затвора – Стара Загора;
- на З. С. чрез адв. Б. Ц.;
- С. С. Е. на адреса в първоинстанционното производство и на адреса, направен в справка НБД.

ДЕЛОТО да се докладва на съдия – докладчик при постъпване на книжа и след провеждане на процедура по призоваване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____